

Poznaj tajniki
tworzenia
poruszających
portretów i zostań
artystą-
psychologiem

harold davis

Portrety

kreatywna fotografia

- Jak komponować oryginalne kadry?
- Jak uwieczniać wyjątkowe chwile w życiu rodziny?
- Jak retuszować drobne niedoskonałości?

Hellion

» Idź do

- Spis treści
- Przykładowy rozdział
- Skorowidz

» Katalog książek

- Katalog online
- Zamów drukowany katalog

» Twój koszyk

- Dodaj do koszyka

» Cennik i informacje

- Zamów informacje o nowościach
- Zamów cennik

» Czytelnia

- Fragmenty książek online

» Kontakt

Helion SA
ul. Kościuszki 1c
44-100 Gliwice
tel. 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
© Helion 1991–2011

Portrety. Kreatywna fotografia

Autor: [Harold Davis](#)

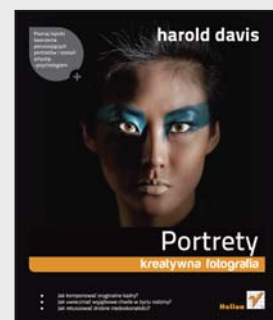
Tłumaczenie: Piotr Cieślak

ISBN: 978-83-246-3058-5

Tytuł oryginału: [Creative Portraits:](#)

[Digital Photography Tips and Techniques](#)

Format: 200×230, stron: 240

Poznaj tajniki tworzenia poruszających portretów i zostań artystą-psychologiem

- Jak komponować oryginalne kadry?
- Jak uwiecznić wyjątkowe chwile w życiu rodziny?
- Jak retuszować drobne niedoskonałości?

Opanuj sztukę chwytania emocji, które są kluczem do fascynujących portretów

Ludzka twarz jest jednym z najbardziej fascynujących i jednocześnie najtrudniejszych tematów. Utalentowany fotograf potrafi wydobyć najszybciej skrywane ludzkie tajemnice i ukazać je na fotografii, kreując tym samym jedyny w swoim rodzaju obraz, składający się na skomplikowaną mapę ludzkiego życia. By zrobić zdjęcie legitymacyjne, wystarczy przestrzegać kilku prostych reguł. Stworzenie wielowymiarowego portretu wymaga od jego twórcy nie tylko znajomości technik, ale również osobistego zaangażowania, a także chęci do... łamania reguł.

Jeśli zastanawiasz się, jak robić ciekawe, emocjonujące oraz wartościowe portrety przyjaciół, rodziny i dzieci, ta książka będzie dla Ciebie bezcennym źródłem wiedzy i inspiracji. Każde prezentowane tu zdjęcie zostało szczegółowo opisane, z uwzględnieniem intencji i technik użytych podczas jego wykonywania. Dowiesz się, jakiego światła użyto, by uzyskać określony efekt, kiedy warto zmiekczyć obraz, a kiedy zrezygnować z kolorów. Nauczysz się dobierać odpowiednie tło oraz współpracować z fotografowanymi dziećmi. Poznasz sztuczki wykorzystywane w trybie LAB oraz dowiesz się, kiedy i jak stosować technikę miejscowego wyostrzenia portretów.

- Tajniki wyboru rekwizytów, stroju, fryzury i makijażu
- Zasady dobierania właściwego obiektywu i czasu naświetlania
- Najskuteczniejsze techniki oświetleniowe
- Fotografowanie dzieci oraz rodzin
- Retuszowanie zdjęć i dodawanie efektów specjalnych
- Fotografia uliczna oraz portrety środowiskowe

W książce tej znajdziesz zarówno inspirację, jak i porady techniczne. Poznasz zasady tworzenia naturalistycznych portretów, które umożliwią Ci obnażenie skomplikowanego charakteru człowieka z całym jego emocjonalnym pogmatwaniem i fizycznymi niedoskonałościami. Uświadomisz sobie, że portret opowiada nie tylko o modelu, lecz także o wrażeniach i emocjach człowieka stojącego po drugiej stronie aparatu. Ponadto będziesz mógł ćwiczyć robienie zdjęć oraz doskonalić swoje umiejętności techniczne i artystyczne.

Spis treści

8	Wstęp	126	Kontakt wzrokowy
10	Zwierciadło duszy	128	Dynamika ujęć a czas naświetlania
12	Rodzaje zdjęć portretowych	132	Wpływ przysłony na głębię ostrości
14	Dlaczego ludzie pozują do portretów?	136	Wybór odpowiedniego obiektywu
16	Dlaczego fotografowie robią portrety?	140	Techniki oświetlenia
20	Psychologia fotografii portretowej	142	Praca ze światłem
24	Zrozumieć ludzi	150	Oświetlenie w warunkach domowych
30	Charakter a przeznaczenie	154	Bezpośredni błysk flesza
34	Uwiecznić emocje	158	Oświetlenie studyjne
38	Cała prawda o człowieku	168	Rodziny i dzieci
42	Próżność i narcyzm	170	Fotografowanie dzieci
46	Sztuczność w fotografii portretowej	178	Współpraca z rodzinami
50	Autoportrety	182	Portrety dzieci
56	Jeden dzień z życia	186	Dzieci – portrety „na luzie”
58	Temat: człowiek	190	Środowiskowe portrety dzieci
64	Komponowanie portretów	194	Spraw, by Twoje dzieci pokochały fotografię
68	Fotografia uliczna	196	Portrety w cyfrowej ciemni
72	Portret środowiskowy	198	Proces edycji zdjęć i formaty plików
78	Przy pracy	199	Wielokrotne przetwarzanie zdjęć RAW
84	Podczas zabawy	206	Retuszowanie drobnych niedoskonałości
90	Współpraca z modelami	210	Retuszowanie skóry
96	Rekwizyty	218	Akcentowanie oczu
100	Stroje	222	Miejscowe wyostrzenie portretów
104	Fryzura i makijaż	226	Czerń i biel
108	Techniki portretowania	230	Kolory w negatywie – sztuczki w trybie LAB
110	Pozowanie	234	Adnotacje i materiały dodatkowe
116	Podskoki	236	Słowniczek
120	Tła	238	Skorowidz
124	Umieszczenie aparatu		

Techniki portretowania

Pozowanie

Pozowanie to pewien sposób aranżacji, ustawienia modela lub innego tematu zdjęcia.

Słowo „ustawianie” sugeruje pasywną postawę modela i całkowite przeniesienie odpowiedzialności za układ kadru na fotografa. Rzeczywiście niekiedy tak się zdarza, lecz najlepsze i najciekawsze efekty można osiągnąć przede wszystkim dzięki współpracy między modelem a fotografem.

Relacje między pozującym a autorem zdjęć dodatkowo komplikują się w sytuacji, gdy pozujący nie jest zawodowcem. Brak doświadczenia sprawia, że stremowany model postawiony przed ważnym okiem obiektywu może zachowywać się nieporadnie i sztucznie. Oswojenie takiego człowieka z pozowaniem może wymagać sporo czasu i cierpliwości. Jak już wspomniałem, udana sesja wymaga zaangażowania obydwu stron spektaklu.

Im bardziej niezobowiązujący charakter fotografii, tym mniejszej kontroli nad modelem można się spodziewać. Na przykład w przypadku fotografii ulicznej trudno oczekiwać, by ludzie chętnie pozowali zgodnie ze wskazówkami fotografa. W takich sytuacjach można jedynie uważnie obserwować ruchy wykonywane przez człowieka i nacisnąć spust migawki w odpowiednim mo-

mentcie. Jeszcze większych problemów mogą nastęrczać małe dzieci; szczególnie jeśli nie mają ochoty na pozowanie!

Rola pozowania i wpływ fotografa na ostateczny kształt zdjęcia mogą być bardzo różne w zależności od stylu i charakteru portretu. Niemniej większość fotografów jest zgodna co do tego, że kierowanie modelem wymaga nie tylko zmysłu choreograficznego, lecz także świetnych zdolności interpersonalnych i znajomości ludzkiej psychiki.

Jeśli chodzi o czysto estetyczną stronę zagadnienia, bardzo istotna jest umiejętność patrzenia na ciało i twarz w sposób abstrakcyjny, jak na zwykłe elementy kompozycji. Jeśli stojąca przed Tobą osoba byłaby krajobrazem, to w jaki sposób byś ją zaaranżował, by uzyskać pożądaną efekt? Portret powinien stanowić spójną, organiczną całość, w której każda część ciała zajmuje należne jej miejsce i jest pokazana z zachowaniem właściwych proporcji. Żaden detal kompozycji nie powinien wyglądać jak doczepiony na siłę.

Jednym z najważniejszych elementów, na które należy zwrócić uwagę podczas wykonywania portretów obejmujących całą sylwetkę (a nie tylko głowę), są dłonie. Jeśli nie zadbasz o ich

- W wielu dobrych portretach główny akcent jest położony na twarz – skądinąd słusznie. Twarze nie są jednak zawieszane w próżni, lecz przynależą do ciała. Z tego względu większość portretów, nawet tych, w których twarz pełni kluczową rolę, powinna w jakiś sposób akcentować związek między nią a resztą ciała. W przypadku tego portretu postanowiłem zaakcentować jedność myśli i gestów, prosząc modelkę, by niemal oparta podbródek na ugiętej dłoni.

150 mm, 1/100 s przy przysłonie f/5,6 i czułości 100 ISO, z ręki

- ▲ Strony 108 – 109. Sfotografowałem te dziewczęta pionowo z góry, na jednolicie białym tle.

Im większą liczbę ludzi zechcesz przedstawić na portrecie, tym większe ryzyko, że coś pójdzie nie tak. Zauważ, jak trudno jest uchwycić ciekawy wyraz twarzy u jednego człowieka, a co dopiero, gdy musisz śledzić grupę? W tym przypadku sztuka udało mi się tylko częściowo: modelka po lewej stronie ma wspaniałą, bardzo fotogeniczny wyraz twarzy i patrzy prosto w obiektyw. Z kolei druga próbuje właśnie przywrócić powagę po dowcipach, które sobie przed chwilą opowiadaliśmy, i jej mina wygląda dość specyficznie. W rezultacie wyszedł portret, o którym trudno powiedzieć, że jest w stylu *glamour*; niemniej uważam go za interesujący.

56 mm, 1/160 s przy przysłonie f/6,3 i czułości 100 ISO, z ręki

właściwą choreografię, mogą wyglądać dziwnie i obco – zupełnie jak gdyby żyły własnym życiem lub należały do kogoś innego. Ponieważ źle ułożone dłonie mogą zniweczyć nawet najlepiej zapowiadający się portret, powinieneś się zatroszczyć o ich odpowiednie ułożenie. Odpowiednie, czyli takie, które nada sens całej sylwetce i będzie optycznie spójne z układem reszty ciała.

W portretach, w których główną rolę odgrywa twarz, należy też zwrócić uwagę na właściwe proporcje nosa. Brzydko pokazany nos lub na-

zbyt widoczne dziurki w nosie mogą całkowicie przekreślić nawet najlepiej zapowiadający się portret!

Jak wspomniałem już wcześniej, oczy są najważniejszym elementem wielu portretów. Z tego względu należy koniecznie zwrócić uwagę na wyraz oczu i na to, co się dzieje wokół nich. To klucz do udanego zdjęcia! Uśmiechnij się oczami – to jedna z rzeczy, o jakie najczęściej proszę swoich modeli.

Napięcie nie wygląda dobrze na zdjęciu. Spięcie i trema są znakomicie widoczne na twarzy – jej rysy tężeją i stają się nieco inne niż zwykle. Niestety, zdecydowana większość ludzi odczuwa trema podczas fotografowania. Swobodna rozmowa, drobne żarty i dobrze dobrana muzyka w tle pozwalają złagodzić napięcie i rozluźnić się przed sesją. Na niektórych modelach świetnie działa odrobina aktywności fizycznej – na przykład przebiegnięcie kilku kroków lub podskoki (patrz strony 116 – 119).

- ◀ Drewniane wnętrza z zabytkową, kolonialną komodą w tym przypadku nie przeszkadza, lecz stanowi ciekawe tło dla mojej córeczki, Katie Rose, i naturalne uzupełnienie tego środowiskowego portretu. Dzieci są jak żywe srebro, toteż jeśli zauważysz jakiś ciekawy gest lub minę, nie wahaj się ani chwili.

48 mm, 1/100 s przy przysłonie f/5,6 i czułości 500 ISO, z ręki

- ▶ Różne okazje do przebieranek – takie jak Halloween – stanowią świetną, naturalną okazję do zrobienia pozowanych portretów dzieci i całych rodzin. Mali modele będą dumni ze swoich kostiumów i znacznie chętniej „poświęcą się dla fotografii”, co może na przykład oznaczać większą skłonność do wykonywania sugerowanych gestów i cierpliwość podczas pozowania.

29 mm, 1/13 s przy przysłonie f/4 i czułości 1000 ISO, z ręki

- ◀ To zdjęcie stanowi świetny przykład roli dłoni i rąk w fotografii portretowej. Modelka nie była pewna, co zrobić z prawą ręką i dłonią. Wspólnie wypracowaliśmy pozę, pokazaną na tej fotografii: dziewczyna delikatnie ujmując palcami koniec naszyjnika. Dotykanie, wskazywanie czy podtrzymywanie jakiegoś detalu garderoby jest jednym z najczęściej stosowanych rozwiązań problemu z niesfornymi rękami.

Efekt ferrotypii uzyskany w Photoshopie; 1/50 s przy przysłonie f/6,3 i czułości 1600 ISO, z ręki

- ▶ Co zrobić z rękami? Większość doświadczonych modelek i modeli zdaje sobie sprawę z wagi tego problemu i wypracowuje strategie ich układania w taki sposób, by korespondowały z resztą sylwetki. Ryzyko takiego podejścia polega na jego powtarzalności: może się okazać, że każda kolejna sesja z daną modelką wygląda tak samo ze względu na rutynowe pozy i gesty.

Klasyczne ułożenie rąk, zaprezentowane przez modelkę na tym zdjęciu, stanowi jedną z wielu możliwości. Akurat w tym przypadku poza wpisuje się w stylistykę fotografii, podkreślając jej marzycielski, senny klimat.

Zdjęcie w podświetleniu; 1/50 s przy przysłonie f/6,3 i czułości 1600 ISO, z ręki

Podskoki

Fotografik Philippe Halsman powiedział kiedyś: „Jeśli poprosisz człowieka, by podskoczył, jego uwaga będzie skupiona przede wszystkim na skakaniu... a wówczas przez nagle odsłoniętą maskę będziesz mógł dostrzec jego prawdziwy charakter”. Zdjęcia podskakujących ludzi, wśród których były słynne osobistości i sławy ekranu, stały się znakiem rozpoznawczym fotografii Halsmana.

Pomysł ze skakaniem, zapożyczony z albumu Halsmana, przyjął się także w moim studiu.

Kiedy modelka lub model wydają się spięci, stremowani, często proszę ich, aby przez chwilę poskakali. Robię wówczas kilka zdjęć, lecz zwykle traktuję je jako rozgrzewkę i nigdy nie wykorzystuję do poważniejszych celów. Naprawdę rzadko się zdarza, by model uznał pomysł ze skakaniem za mało zabawny, a co więcej, po odrobinie wygłupów mam do czynienia z całkiem odmienionym, swobodniejszym człowiekiem.

▲ Te rozskakane zdjęcia z pewnością nie są zbyt udanymi portretami. Najwyraźniej skakanie sprawiło jednak modelce sporo przyjemności, a dalszy ciąg sesji przebiegał w znacznie luźniejszej, wesołej atmosferze.

Wszystkie zdjęcia: 32 mm, 1/100 s przy przysłonie f/6,3 i czułości 100 ISO, z ręki

▼ Strony 118 – 119. Nie, to nie są pięcioraczki! Na ten fotomontaż składa się pięć różnych zdjęć, układających się w animowany podskok.

Pięć zdjęć zmontowanych w Photoshopie; wszystkie zrobione przy ogniskowej 46 mm, 1/50 s, przysłonie f/5,6 i czułości 640 ISO, z ręki

Nie umniejszaj roli tła w zdjęciach portretowych. I choć może się wydawać, że tło kompozycji, w której główną rolę odgrywa człowiek, ma relatywnie niewielki wpływ na całokształt, to w rzeczywistości jest bardzo istotne.

Jeśli fotografujesz w studiu, koniecznie zadbaj o dobranie pasującego tła. Najbardziej uniwersalne są tła w kolorze czarnym (szczególnie w przypadku portretów o ciemnej tonacji) i białym (do świetlistych, jasnych portretów), lecz te dwie możliwości oczywiście nie wyczerpują tematu. Upewnij się, że wybrane tło koresponduje z karnacją modelki lub modela i ze stylistyką planowanej fotografii. Warto pamiętać, że ludzie czarnoskórzy i o ciemnej karnacji nie wychodzą zbyt dobrze na czarnych tłach.

Jeśli zdecydujesz się na zastosowanie barwnego tła, dobierz jego kolor do stylistyki i charakteru zdjęcia. Na przykład jasnoniebieskie tło dobrze pasuje do osoby o ciemnej lub czarnej skórze (przykład takiej fotografii znajdziesz na stronie 93), zaś czerwień może być adekwatna dla platynowych blondynek, emanujących seksapilem.

Pamiętaj, że w razie potrzeby zawsze możesz zaimprovizować interesującą scenografię. Świat studyjnych teł nie kończy się na nudnych, jednobarwnych rolkach papieru. Przy odrobinie pomysłowości z podartych kawałków tektury, bibuły i skrawków tkaniny można wyczarować prawdziwe cuda.

Całkiem dobrze spisują się też w fotografii portretowej tła ręcznie malowane; szczególnie jeśli zostaną oświetlone punktowo. Osobiście nie jestem jednak zwolennikiem gotowych rekwizytów i teł mających imitować jakieś konkretne otoczenie – na przykład wiejską zagrodę z płotkiem, sypialnię lub szykowne biuro wyłożone drogim drewnem. Takie rozwiązania wymagają szczególnych umiejętności do tworzenia iluzji; w przeciwnym razie wyglądają wyjątkowo kiczowato i sztucznie.

Podczas fotografowania w plenerze trzeba nieustannie obserwować nie tylko modela na pierwszym planie, lecz także jego tło. Jedne z najczęściej powtarzających się błędów na zdjęciach początkujących fotografów to przypadkowe drzewa wystające z głów pozujących ludzi. Takie wady potrafią skutecznie przekreślić portret, który pod innymi względami jest zupełnie udany.

W trakcie całej sesji portretowej w plenerze bądź podczas wykonywania zdjęć portretowych w dowolnych okolicznościach, których nie jesteś w stanie w pełni kontrolować, musisz nieustannie weryfikować kompozycję zdjęć. Jeśli dostrzeżesz jakiś niepotrzebny detal w tle, spróbuj od razu rozwiązać problem przez inne ustawienie aparatu lub zasugerowanie fotografowanej osobie, aby się przesunęła.

Kolejna możliwość, którą warto wypróbować w fotografii portretowej, to przygotowanie własnego tła. Nawet w plenerze można się pokusić o prowizoryczne rozpięcie ekranu z czarnej tkaniny, która w „magiczny” sposób zapewni Ci kawałek miejsca do zrobienia wyrazistego, czytelnego portretu niezależnie od okoliczności.

Choć lubię fotografować ludzi na neutralnym, czarnym tle, to bardzo ciekawą opcją jest też niewielka głębia ostrości. Przy szeroko otwartej przysłonie i ustawieniu ostrości na oczach modela większość nawet najbardziej zatłoczonych teł ulegnie silnemu rozmyciu. Garść porad i wskazówek dotyczących tej techniki fotografowania znajdziesz na stronach 132 – 135.

- ▶ Stare, zniszczone, pogniecione tło użyte do zrobienia tego zdjęcia nadało mu intrygujący wygląd.

75 mm, 1/160 s przy przysłonie f/8 i czułości 100 ISO, z ręki

- ▼ Strony 122 – 123. Sfotografowałem tę modelkę w pozycji jogi na czarnym tle, przy bardzo skąpym oświetleniu, aby położyć nacisk na kształty oraz grę światła i cieni.

31 mm, 1/125 s przy przysłonie f/6,3 i czułości 100 ISO, z ręki

Umieszczenie aparatu

Ustawienie aparatu względem fotografowanego obiektu wymaga uwzględnienia kilku istotnych czynników:

- Czy zamierzasz pokazać modela z góry, czy z dołu?
- Czy chcesz zrobić zdjęcie z profilu, *en face*, czy z jakiejś pośredniej perspektywy?
- Z jakiej odległości zamierzasz fotografować?

Kąt ustawienia aparatu ma istotny wpływ na podświadomy odbiór fotografii: jeśli sfotografujesz modela odrobinę z dołu aparatem skierowanym ku górze, sportretowany człowiek będzie budził szacunek. Tej sztuczki trzeba jednak używać z umiarem, gdyż przy zbyt dużym kącie nachylenia zrobisz portret z widokiem na dziurki od nosa, a takie zdjęcie nie będzie wyglądało estetycznie. Przyznam, że zadziwia mnie naturalna skłonność ludzi do podążania za tymi, którzy – dosłownie – patrzą na nich z góry. Czytałem o wynikach badań, w których dowiedziono, że zdecydowana większość szefów firm notowanych na liście 500 najbogatszych czasopisma „Fortune” jest znacznie wyższa od przeciętnej. Innymi słowy, niski prezes stanowi rzadkość. Portret zrobiony z dołu, sugerujący wysoki wzrost człowieka, jest zarazem wskazówką, że ów człowiek jest z jakichś względów godzien szacunku. Co ciekawe, takie ujęcie wywiera opisany wpływ nawet wówczas, gdy aparat wcale nie znajduje się dużo niżej niż zwykle.

Analogicznie spojrzenie na kogoś z góry stanowi ukrytą wskazówkę, że model nie robi na nas większego wrażenia. Zauważ, że niewiele jest zdjęć przedstawiających Winstona Churchilla czy Baracka Obamę z góry! Pewnym wyjątkiem

od tej reguły są dzieci; głównie z tego względu, że jesteśmy przyzwyczajeni do patrzenia na nie w ten sposób. Perspektywę z góry stosuje się także w przypadku niektórych zdjęć kobiet, mających na celu podkreślenie marzycielskiej, intymnej atmosfery fotografii. W takich sytuacjach często fotografuje się z drabiny.

Zróznicowanie kątów ustawienia aparatu jest bardzo ważne, gdyż często niosą one pewien przekaz o sfotografowanym człowieku. Zdjęcia zrobione na wprost są niekiedy traktowane jako najbardziej prawdziwy, autentyczny sposób przedstawienia postaci, lecz jednocześnie są nużące ze względu na swoją powtarzalność. Widok z profilu może w interesujący sposób ukazywać charakter człowieka, zaś nietypowe kąty widzenia są świetną receptą na przedstawienie czyichś dziwactw i ekstrawagancji.

Fotografowanie z bliska pozwala nawiązać więź z modelem i stworzyć wrażenie intymności. Jeśli zbliżenie sprawia, że twarz staje się najważniejszym elementem portretu, to kompozycja rozumiana jako harmonia linii i kształtów ustępuje miejsca bardziej ulotnym aspektom, takim jak osobowość wiecznionego człowieka. W takich przypadkach można się pokusić o użycie teleobiektywu, który pozwala zrobić zdjęcie z nieco większej odległości, zachować analogiczne proporcje i stylistykę kadru, a przy tym nadaje twarzy bardziej atrakcyjny wygląd.

W eksperymentowaniu z różnymi ustawieniami aparatu i nawet najdziwniejszymi ujęciami nie ma nic złego, trzeba jedynie pamiętać o wpływie różnych działań na wymowę portretu – z kilkoma tego typu zależnościami zapoznałeś się przed chwilą.

- Podczas rozmowy z innym dorosłym człowiekiem nasz punkt widzenia w pewnym stopniu zależy od wzrostu obydwu stron. W praktyce okazuje się jednak, że różnice nie są bardzo duże, toteż optymalne rozwiązanie polega na ustawieniu aparatu na wysokości twarzy fotografowanego człowieka bądź też nieznacznie niżej – wówczas należy skierować obiektyw odrobinę w górę, tak jak to zrobiliśmy w przypadku tego kubańskiego rolnika.

200 mm, 1/160 s przy przysłonie f/6,3 i czułości 100 ISO, z ręki

Kontakt wzrokowy

- ▲ Ten mężczyzna zagadnął mnie, gdy przechodziłem przed wytwórnią cygar w Hawanie na Kubie. Sfotografowałem go obiektywem szerokokątnym, aby podkreślić poufność rozmowy, i zadbałem o to, by oczy mężczyzny znalazły się dokładnie pośrodku szerokości, w dwóch trzecich wysokości kadru.

24 mm, 1/60 s przy przysłonie f/3,8 i czułości 100 ISO, z ręki

- ▶ To jedno z wielu zdjęć, które zrobiłem napotkanemu tynkarzowi. Akurat to okazało się najlepsze, gdyż jest jedynym, na którym mężczyzna patrzy w kierunku aparatu i nie rozgląda się nieśmiało na boki. Choć jego wzrok nie jest skierowany idealnie w obiektyw, to jest w nim coś autentycznie intrygującego.

32 mm, 1/320 s przy przysłonie f/9 i czułości 800 ISO, z ręki

W oczach jest niezaprzeczalny magnetyzm. Podczas oglądania zdjęć portretowych ludzie wręcz oczekują możliwości spojrzenia komuś w oczy. Jeśli zawiedziesz ich oczekiwania, to powinieneś mieć ku temu ważny powód.

Oczy, jeśli już zdecydujesz się uwzględnić je na portrecie, stają się jego osią – najważniejszą częścią. Widzowie będą patrzyli przede wszystkim na oczy, a dopiero potem zaczną oglądać resztę sceny. Postaraj się wykadrować zdjęcie tak, by oczy zajmowały należne im, ważne miejsce. Jeśli zdecydowałeś się na zrobienie portretu o bardzo niewielkiej głębi, ustaw ostrość właśnie na nich. Umiejętne ustawienie ostrości na oczach modela jest szalenie ważnym aspektem zdecydowanej większości kompozycji.

Ponadto oczy muszą coś wyrażać. W większości przypadków model powinien patrzeć prosto w obiektyw, a nie na Ciebie. Spróbuj w jakiś sposób zaangażować modela w proces fotografowania; tak by go zainteresować, wzbudzić jakieś emocje. Jak już pisałem, dobry dowcip nigdy nie zaszkodzi, a sugestia „uśmiechnięcia się oczami” także bywa bardzo pomocna.

Zwróć uwagę na kierunek światła padającego na oczy modela, a także na odbłaski w oczach. Choć pozornie wydaje się, że to niewiele znaczące drobiazgi, to mają one nieproporcjonalnie duży wpływ na odbiór portretu i jego nastrój. Wszystkie oczy są piękne, bez wyjątku. Jeśli oświetlenie oczu nie podkreśla ich naturalnej urody, zmień światło lub upozuj modela nieco inaczej, aż uda Ci się uzyskać zamierzony efekt.

W portretach plenerowych najlepiej sprawdza się miękkie, rozproszone światło. Do sesji portretowych idealnie nadają się jasne, lecz pochmurne dni i łagodnie ocienione zakątki. Unikaj fotografowania ludzi stojących w ostrym, bezpośrednim świetle.

Skorowidz

A

ACR, 199
Adams Ansel, 78, 147, 195, 198
Add Noise, 215
Adjust 4, 214
Adobe Bridge, 199
Adobe Camera Raw, 199
Blacks, 200
Brightness, 200
Ekspozycja, 202
Exposure, 200, 202
Fill Light, 202
wielokrotne przetwarzanie zdjęć RAW, 199
akcentowanie oczu, 218
Antique Plate 1, 19
aranżacja portretowa oświetlenia studyjnego, 161
autentyczność, 38
automatyczny balans bieli, 147
autoportret, 12, 50
inspiracje, 53
techniki robienia zdjęć, 51

B

balans bieli, 147
bezpośredni błysk flesza, 154
Black & White, 19, 226
blask w stylu glamour, 216
błysk flesza, 154
Brightness, 202
Brush, 224
bycie fajnym, 30

C

Cartier-Bresson Henri, 68
casting, 94
charakter modelu, 30
ciemnia cyfrowa, 198
Clone Stamp, 206, 208, 218
CMYK, 226
Color Efex Pro 3.0, 213
Convert to Profile, 223
Czarno-białe, 19, 226
czas naświetlania, 128
lampa błyskowa, 128
czerń i biel, 19, 226
człowiek, 58
czułość ISO, 148, 150

D

decydujący moment, 12, 68

długi czas naświetlania, 77, 172
Dodaj szum, 215
Duplicate Layer, 208
dyfuzor, 156
dynamika ujęć, 128
dzieci, 86, 170, 182
portrety „na luzie”, 186
portrety środowiskowe, 190

E

edycja zdjęć, 198
efekt cieniowanego tła, 167
efekty specjalne, 230
ekrany odbijające, 163
ekspozycja, 132
Ekspozycja, 202
emocje, 34, 36
emocjonalny charakter zdjęć, 12
Exposure, 202

F

Fill Light, 202
Filtr czerwony wysoko-
-kontrastowy, 226
filtry Photoshopa, 210
Flash, 147
Flatten Image, 224
formaty plików, 198
fotograf, 16
fotografia czarno-biała, 226
fotografia portretowa, 8, 12
fotografia uliczna, 68
fotografowanie dzieci, 170
fotografowanie ludzi przy pracy, 78
fotografowanie obcej rodziny, 178
fotografowanie z bliska, 124
fryzura, 104

G

Gaussian Blur, 215
gesty, 30, 34
glamour, 104, 206
Glamour Glow, 216
głębka ostrości, 132, 174
główne źródło światła, 163
gorąca stopka, 128
gra charakterów, 24
Gradient, 202, 204
grymasy, 34

H

Halsman Philippe, 116
Healing Brush, 206, 208
Hernanded Rafael, 16
High Contrast Red Filter, 19, 226
Hurrell George, 16, 19

I

inspiracje do autoportretów, 53
Inteligentne wyostwienie, 222
interakcja z innymi ludźmi, 24
ISO, 132, 148, 150

J

jakość światła, 147
Jasność, 202
JPEG, 147, 198

K

kadrowanie, 38
kąt ustawienia aparatu, 124
kierunek padania światła, 144
klasyczne zdjęcia Hurrella, 16
kolory w negatywie, 230
komponowanie portretów, 64
najjaśniejsze elementy kompozycji, 64
kompresja perspektywy, 136
kontakt wzrokowy, 126
konwersja na czerń i biel, 229
korygowanie cieni, 208
Krycie, 210

L

LAB, 41, 222, 223, 230
lampa błyskowa, 128, 147, 148
bezpośredni błysk flesza, 154
lampa LED, 148
lampa światła ciągłego, 148
Layer from Background, 200, 202
Layers, 201, 203
LED, 148
Lensbaby, 136, 139
ludzie fotografowani na ulicy, 27

Ł

Łatka, 206, 208

M

Maisel Jay, 58
makijaż, 104
Maska wyostrzająca, 223
matryca światłoczuła, 235
miejscowe wyostwienie portretów, 222
model, 14
motywy pozowania, 14
narcyzm, 42
nieśmiałość, 27
profile osobowości, 27
próżność, 42
relacja między modelem a fotografem, 20
współpraca z modelem, 90
model mimo woli, 14
model z przypadku, 27
motywacja w fotografii portretowej, 16
motywy pozowania do portretów, 14
Move, 201

N

narcyzm modeli, 42
nastolatki, 33
natężenie światła, 144
nawiązywanie kontaktów z ludźmi, 61
nieformalna fotografia dziecięca, 186
nieśmiałość modelu, 27
Nik Silver Efex, 19
Noise Ninja, 214, 216

O

obiektyw, 136
obiektyw bez powłok antyrefleksyjnych, 139
obiektyw Lensbaby, 139
obiektyw o wybiórczych strefach ostrości, 136
obiektyw „rybie oko”, 42
obiektyw szerokokątny, 136
obsługa Photoshopa, 234
oczy, 28, 126
akcentowanie, 218
odbłaski światła w oczach, 160

ogniskowa, 136, 235
Opacity, 210
oprogramowanie, 235
oświetlenie, 16, 30, 141, 142
    bezpośredni błysk flesza, 154
    główne źródło światła, 163
    lampa błyskowa, 148
    lampa światła ciągłego, 148
    oświetlenie studyjne, 158
    oświetlenie z tyłu, 186
    oświetlenie zasadnicze, 163
    portretowe oświetlenie studyjne z rzutowanym tłem, 164
    rozproszenie światła, 156
    softboks, 158
    strumienice, 158
    światła pomocnicze, 163
    światło wpadające przez okno, 150
    światłówki kompaktowe, 150
    warunki domowe, 150

P

parasolki fotograficzne, 161
Patch, 206, 208
Pędzel, 224
Pędzel korygujący, 206, 208
Photoshop, 199, 204, 234
plastry miodu, 161
pliki RAW, 199
podskoki, 116
pokazywanie prawdy o człowieku, 38
pokonanie strachu przed wstydem i odrzuceniem, 61
Portrait Drama, 217
Portrait Smooth, 217
portretowe oświetlenie studyjne z rzutowanym tłem, 164
portrety, 12
portrety bez tematu, 58
portrety dzieci, 182
    portrety „na luzie”, 186
    poziom robienia zdjęć, 184
    środowiskowe portrety dzieci, 190
    zasady pracy, 194
portrety plenerowe, 126
portrety rodzin królewskich, 12

portrety studyjne, 16
portrety środowiskowe, 72
portrety uliczne, 68
portrety w stylu Normana Rockwella, 178
Powiel warstwę, 208
pozowanie, 110
    motywacja modeli, 14
    pozy, 30
    pozytywne emocje, 34, 36
    praca, 78
    prawdziwość portretów, 8
    prawo odbicia światła, 144
    proces edycji zdjęć, 198
    profile osobowości modeli, 27
    próżność modeli, 42
    przelicznik ogniskowej, 235
    Przesunięcie, 201
    prześwietlanie jasnych partii obrazu, 19
    przetwarzanie zdjęć RAW, 199
    przystona, 132
    Psychedelic, 229
    psychologia fotografii portretowej, 20

R

radzenie sobie z próżnością i narcyzmem modela, 42
RAW, 147, 198
    wielokrotne przetwarzanie zdjęć, 199
rekwizyty, 30, 34, 44, 96
    rozmiar, 96
relacje między fotografem a modelem, 16
retusz, 198
    akcentowanie oczu, 218
    Clone Stamp, 206
    drobne niedoskonałości, 206
    korygowanie cieni, 208
    narzędzia, 206
    skóra, 210
    Stempel, 206
    usuwanie przebarwień, 208
    usuwanie zmarszczek, 208
RGB, 224, 226
RGB Color, 224
Rockwell Norman, 178
rodzaj światła, 147, 148
rodziny, 178
rozmiar matrycy, 235
Rozmycie gaussowskie, 215
rozmycie zdjęcia, 215
rozproszenie światła, 142, 156

S

samowyzwalacz, 55
sanki, 128
sesja portretowa, 16
skazy, 198
skłonność do pozowania, 44
skóra, 210
stoneczka, 161
Smart Sharpen, 222
Smooth and Flat, 217
Smoothing High, 229
Soft Skin, 229
softboks, 142, 158, 159
Splaszcz obraz, 224
spojrzenie, 28
Stempel, 206, 208, 218
stroje, 100
strumienice, 158
studyjne oświetlenie portretowe, 158
styl glamour, 104, 206
swobodne portretowanie dzieci, 186
szablony efektowe, 161, 162
sztuczność w fotografii portretowej, 46
szywne siedzenie, 14
szukanie modela, 94
szum, 214, 216

Ś

środowiskowe portrety dzieci, 190
światła pomocnicze, 163
światło, 142
    jakość, 147
    kierunek padania, 144
    natężenie, 144
    prawo odbicia, 144
    rodzaj, 147, 148
    światło łagodne, 147
    światło miękkie, 147
    światło naturalne, 148
    światło ostre, 147
    światło wpadające przez okno, 150
    temperatura barwowa, 147
światłówki, 148
światłówki kompaktowe, 150

T

techniki portretowania
    czas naświetlania, 128
    dynamika ujęć, 128
    głębia ostrości, 132
    kontakt wzrokowy, 126
    obiektyw, 136
    podskoki, 116
    pozowanie, 110
    przystona, 132
    ustawienie aparatu, 124

techniki robienia fotograficznych autoportretów, 136
teleobiektyw, 136
temperatura barwowa, 147
tło, 72, 120
    efekt cieniowanego tła, 167
tryb Flash, 147
tryb kolorów LAB, 222, 230

U

ubiór, 100
uczniowie szkół podstawowych, 33
uliczne portrety, 68
ulotność, 34
umieszczenie aparatu, 124
umowy z modelami, 61
Unsharp Mask, 223
ustawienie aparatu, 124
usuwanie przebarwienia, 208
    szum, 214, 216
    zmarszczki, 208
uwiecznianie emocji, 34

W

Warstwa z tła, 200, 202
warstwy, 208
Warstwy, 201, 203
Weston Edward, 147
wielokrotne przetwarzanie zdjęć RAW, 199
wrota, 161
współpraca między fotografem a modelem, 20, 90
współpraca z rodzinami, 178
wybór obiektywu, 136
wygląd skóry, 210
wygładzanie portretu, 217
wyostrzanie portretów, 222
Wypełnij światło, 202
wzory umów, 62

Z

zabawa, 84
zamrażanie ruchu, 158
zapisywanie pracy, 204
zdjęcia czarno-białe, 19, 226
zdjęcia podczas zabawy, 84
zdjęcia portretowe, 12
zjawisko kompresji perspektywy, 136
zmiennosc, 34

Ź

źródła światła, 148

Opanuj sztukę chwytania emocji, które są kluczem do fascynujących portretów

Ludzka twarz jest jednym z najbardziej fascynujących i jednocześnie najtrudniejszych tematów. Utalentowany fotograf potrafi wydobyć najskryźniej skrywane ludzkie tajemnice i ukazać je na fotografii, kreując tym samym jedyny w swoim rodzaju obraz, składający się na skomplikowaną mapę ludzkiego życia. By zrobić zdjęcie legitymacyjne, wystarczy przestrzegać kilku prostych reguł. Stworzenie wielowymiarowego portretu wymaga od jego twórcy nie tylko znajomości technik, ale również osobistego zaangażowania, a także chęci do... łamania reguł.

Jeśli zastanawiasz się, jak robić ciekawe, emocjonujące oraz wartościowe portrety przyjaciół, rodziny i dzieci, ta książka będzie dla Ciebie bezcennym źródłem wiedzy i inspiracji. Każde prezentowane tu zdjęcie zostało szczegółowo opisane, z uwzględnieniem intencji i technik użytych podczas jego wykonywania. Dowiesz się, jakiego światła użyto, by uzyskać określony efekt, kiedy warto zmiekczyć obraz, a kiedy zrezygnować z kolorów. Nauczysz się dobierać odpowiednie tło oraz współpracować z fotografowanymi dziećmi. Poznasz sztuczki wykorzystywane w trybie LAB oraz dowiesz się, kiedy i jak stosować technikę miejscowego wyostrzenia portretów.

- Tajniki wyboru rekwizytów, stroju, fryzury i makijażu
- Zasady dobierania właściwego obiektywu i czasu naświetlania
- Najskuteczniejsze techniki oświetleniowe
- Fotografowanie dzieci oraz rodzin
- Retuszowanie zdjęć i dodawanie efektów specjalnych
- Fotografia uliczna oraz portrety środowiskowe

Patroni medialni

Optyczne.pl

WILEY

W kategorii 6 134

Kategoria Internetowa:
<http://helion.pl>

Zamówienia telefonicznie:
0 801 339900
0 601 339900

helion.pl
KATALOG
KATALOG

Szanowni czytelnicy!
• <http://helion.pl/kontakt>
• helion@helion.pl
• www.facebook.com/helion.pl
• www.twitter.com/helion.pl

Helion

Helion Sp. z o.o.
ul. Rakowiecka 15, 00-100 Warszawa
tel.: 02 238 18 43
e-mail: helion@helion.pl
<http://www.helion.pl>

Cena 59,00 zł

ISBN 978-83-246-3058-5

9 788324 630583

Informatyka w najlepszym wydaniu